

hbo-master Forensisch Sociale Professional Hogeschool Utrecht

5 november 2015

NVAO beperkte Toets nieuwe opleiding

Paneladvies

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	7
4	Opleidingsbeoordeling	9
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	9
	4.2 Onderwijsleeromgeving	12
	4.3 Toetsing	16
	4.4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	18
	4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding	19
5	Overzicht oordelen	21
	Bijlage 1: Samenstelling panel	22
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	24
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	25
	Bijlage 4: Eindkwalificaties	27
	Bijlage 5: Lijst met afkortingen	28

1 Samenvattend advies

De NVAO heeft een panel ingesteld voor de Toets Nieuwe Opleiding van de hbo-master Forensisch Sociale Professional van Hogeschool Utrecht. De panelleden hebben het informatiedossier bestudeerd en hun bevindingen voorafgaand aan het vooroverleg met elkaar gedeeld. Op bezoek bij de instelling heeft het panel gesproken met het management van de hogeschool en de opleiding, met docenten, examencommissie, werkveld en potentiële studenten. Het panel hecht eraan de gesprekspartners te danken voor de positieve sfeer tijdens het bezoek en de openheid waarmee de gesprekken werden gevoerd.

Het initiatief voor deze nieuwe opleiding komt uit het forensisch sociaal en pedagogisch werk. Deze beroepsgroep werkt met cliënten die als gevolg van hun strafrechtelijk verleden of vanuit een civielrechtelijke maatregel gedwongen zijn om sociale en pedagogische dienstverlening in te roepen. Vooral medewerkers met een bacheloropleiding zijn in deze sector werkzaam. Het werkveld heeft echter behoefte aan hoger opgeleiden die in staat zijn de steeds complexere problematiek van hun cliënten het hoofd te bieden, andere werknemers binnen de sector op een hoger niveau te laten opereren en het praktijkgericht onderzoek op dit gebied beter te ontsluiten. De opleiding richt zich dan ook op ervaren professionals met een hbo-bachelordiploma, die hun werk uitvoeren in het 'gedwongen kader' van straf- en civielrechtelijke wetten en regelgeving en beschikken over sociale, sociaal-juridische, veiligheidskundige en pedagogische competenties. De opleiding is volledig nieuw in het Nederlandse hoger onderwijslandschap en wordt aangeboden als tweejarige deeltijdstudie voor een totaal van 60 EC.

Het panel heeft kennis genomen van de wens van de opleiding om deze te registreren in het Croho-onderdeel Gedrag en maatschappij. Het panel acht dit passend voor de opleiding en adviseert de NVAO deze voordracht over te nemen.

Op basis van het informatiedossier, de gesprekken tijdens het locatiebezoek en het ter beschikking gestelde materiaal, heeft het panel de vier standaarden als voldoende beoordeeld en is daarom ook in haar eindoordeel positief over de kwaliteit van de nieuwe professionele masteropleiding tot forensisch sociale professional.

Verschillende geledingen van Hogeschool Utrecht hebben in samenspraak met het werkveld een nieuwe opleiding ontwikkeld die past binnen het profiel van de hogeschool en tegemoet komt aan de behoeften van het werkveld. Het ontwikkelde beroepsprofiel en de hieraan gerelateerde eindkwalificaties zijn met zorg vormgegeven zodat de student die het programma succesvol afsluit ook daadwerkelijk is opgeleid op masterniveau.

Deze ontwikkelingen hebben verder geresulteerd in een samenhangend curriculum waarbij individuele modules met elkaar interacteren maar tegelijk ook als aparte componenten kunnen gevolgd worden. De inhoud van de modules sluit aan bij de competenties die verwacht worden van een forensisch sociale professional op masterniveau en die adequaat vertaald zijn in leerdoelen per module. De professionele oriëntatie van de opleiding wordt nog meer in de verf gezet doordat studenten de mogelijkheid hebben om een deel van het curriculum in te vullen met de eigen beroepspraktijk als vertrekpunt.

De nieuwe opleiding is ingebed in de onderwijs- en onderzoeksstructuren van de Hogeschool Utrecht waarbij vertegenwoordigers van verschillende lectoraten een actieve en coördinerende rol vervullen. De opleiding wordt getrokken door een gemotiveerd team van docenten die beschikken over ruime vakinhoudelijke, didactische en organisatorische capaciteiten, en voeling hebben met het werkveld. De studiebegeleiding, zowel door docenten als door een ervaren studieadviseur, is gepast voor de specifieke doelgroep (ervaren professionals) die aan de opleiding deelneemt.

Zowel de inhoud van de verschillende modules als de toetsing bevinden zich in een ver gevorderd stadium van ontwikkeling. De toetsing is ingebed in bestaande en adequate structuren op het niveau van zowel hogeschool als faculteit. Het toetsbeleid van de opleiding is aan de maat en bestaat uit diverse toetsvormen die niet alleen valide en betrouwbaar zijn, maar ook concreet uitgewerkt en inzichtelijk gemaakt voor studenten.

De nieuwe opleiding geniet de uitgesproken steun van het faculteitsmanagement, waardoor er voldoende financiële middelen voorhanden zijn om de opleiding te ontwikkelen en op te starten. Toezeggingen uit het werkveld geven vertrouwen dat de instroom tijdens de eerste opleidingsjaren voldoende groot zal zijn. Zowel HU als FMR hebben tenslotte aangegeven dat studenten die de opleiding aanvatten, het programma ook volledig kunnen doorlopen.

Op basis van bovenstaande overwegingen **adviseert het panel de NVAO dan ook om positief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-master Forensisch Sociale Professional van de Hogeschool Utrecht.**

Deze positieve overwegingen en de appreciatie van het panel voor de inspanningen van de verschillende betrokkenen laten onverlet dat twee punten in de opleiding verdere aanscherping vereisen. Hoewel de opleiding beschikt over een zorgvuldige toelatingsprocedure, kunnen de formele instroomeisen verder geconcretiseerd worden. Ook voor het bijhorende intakegesprek kunnen inhoudelijke criteria ontwikkeld worden die de beslissing / het advies over een eventuele toelating onderbouwen. Op het vlak van moduletoetsing kan de opleiding de 'leerwegaafhankelijke toetsing' als onderdeel van een gepersonaliseerd traject verder aanscherpen.

De opleiding heeft de intentie om het programma zo snel mogelijk uit te rollen na een eventuele accreditatie door de NVAO. Als mogelijke startdatum wordt februari-maart 2015 genoemd. Gezien het reeds door de opleiding gepresteerde voorbereidende werk, heeft het panel vertrouwen in dit gestelde tijdspad.

Den Haag, datum

Namens het panel ter beoordeling van de beperkte Toets nieuwe opleiding hbo-master Forensisch Sociale Professional van de Hogeschool Utrecht,

prof. dr. mr. L.M. Moerings
(voorzitter)

Mark Delmartino, MA
(secretaris)

2 Werkwijze panel

De Hogeschool Utrecht (HU) heeft bij de Nederlands - Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) een aanvraag 'Toets Nieuwe Opleiding' ingediend voor de hbo-master Forensisch Sociale Professional (MFSP). Bij deze aanvraag werd een informatiedossier gevoegd dat de stand van zaken weergeeft in juli 2014 met betrekking tot de voorgenomen opleiding.

Na screening op de ontvankelijkheid van de aanvraag heeft de NVAO het volgende panel ingesteld:

- Prof. dr. mr. Martin Moerings, voorzitter
- Prof. dr. Jan Hendriks, lid;
- Drs. Willem Baumfalk, lid;
- Dhr. Ley Hamers, lid;
- Dhr. Joren Selleslaghs MA, student-lid.

Het panel werd bijgestaan door procescoördinator drs. Lisette Meijer, beleidsmedewerker NVAO, en extern secretaris Mark Delmartino, MDM Consultancy. Een kort CV van de panelleden is opgenomen in bijlage 1 bij dit advies.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr. 21523) in acht genomen. Dit kader is bedoeld voor instellingen die de instellingstoets kwaliteitszorg met succes hebben afgerond.

Het informatiedossier bouwt verder op een eerdere aanvraag van de HU voor dezelfde MFSP. Vier van de huidige vijf panelleden waren in het najaar 2013 betrokken bij de beoordeling van de vorige aanvraag. Het panel concludeerde toen dat eindkwalificaties, programma en toetsing onvoldoende uitgewerkt waren, waarop HU de aanvraag heeft ingetrokken.

De panelleden hebben, na bestudering van het informatiedossier, hun bevindingen en vragen gestuurd naar de secretaris die ze met het oog op het vooroverleg heeft gecompileerd. Dit overleg in Utrecht op 30 september 2014 bestond uit drie delen: uitwisseling van de voorlopige bevindingen over de opleiding, inventarisatie van de belangrijkste aandachtspunten en vragen die aan bod moeten komen tijdens het locatiebezoek, en de voorbereiding van de verschillende gespreksronden tijdens dit bezoek.

Op 1 oktober 2014 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd bij de Faculteit Maatschappij & Recht (FMR) van de HU. Bijlage 2 bij dit advies beschrijft het programma en de verschillende gesprekspartners. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de documenten die het panel heeft ontvangen of geconsulteerd.

Na afloop van de gesprekken heeft het panel de bevindingen onderling besproken en vertaald naar voorlopige conclusies, die op het einde van het bezoek door de voorzitter kort werden teruggekoppeld naar de opleiding. Het panel heeft zich in zijn oordelen laten leiden door de vraag of de nieuwe opleiding MFSP de basiskwaliteit aanbiedt die in (inter)nationaal perspectief redelijkerwijs mag verwacht worden van een soortgelijke professionele masteropleiding.

De secretaris heeft op basis van de overwegingen en conclusies een conceptadvies opgesteld dat aan de panelleden is voorgelegd. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna de definitieve tekst is vastgesteld door de voorzitter. Deze

versie is vervolgens aan de instelling voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. Het panel heeft dit advies op 5 november 2014 aan de NVAO aangeboden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Hogeschool Utrecht
Opleiding:	hbo-master Forensisch Sociale Professional
Variant:	Deeltijd
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie:	Utrecht
Studieomvang:	60 EC
Sector:	h] gedrag en maatschappij

3.2 Profiel instelling

De missie van HU is een kennisorganisatie te zijn die door hoogwaardig onderwijs en onderzoek werkt aan innovatie en professionalisering van de beroepspraktijk en aan de persoonlijke ontwikkeling van talent. Daarmee wil de hogeschool bijdragen aan de sociale, culturele en economische ontwikkeling van een open, rechtvaardige en duurzame samenleving.

HU biedt een brede waaier aan bacheloropleidingen aan voor diverse doelgroepen. Tegelijkertijd streeft de hogeschool door het concept van Leven Lang Leren naar het vergroten van het masteraanbod en een stevige positie in het deeltijd- en contractonderwijs. Op die manier beoogt ze met onderwijs en onderzoek nog beter aan te sluiten bij de beroepspraktijk. HU investeert dan ook in vraaggericht toegepast onderzoek, kenniscirculatie en kennisvalorisatie. Als University of Applied Sciences draagt ze bij aan de innovatie van de beroepspraktijk en daarmee ook aan de sociale en economische ontwikkeling van de innovatieve regio Utrecht/Amersfoort.

HU bestaat uit een zestal faculteiten, te weten Communicatie & Journalistiek, Educatie, Economie & Management, Gezondheidszorg, Maatschappij & Recht en Natuur & Techniek. De hogeschool telt ruim 35.000 studenten waarvan er jaarlijks ongeveer 7.500 afstuderen.

3.3 Profiel opleiding

Het initiatief om deze nieuwe opleiding in het leven te roepen, komt voort uit de vraag van het forensisch sociaal en pedagogisch beroepenveld. In tegenstelling tot het algemeen sociaal en pedagogisch werk is bij forensisch werk sprake van 'werken in gedwongen kader'. Cliënten zijn als gevolg van hun strafrechtelijke sanctie of maatregel, of vanuit een civielrechtelijke maatregel gedwongen om sociale en pedagogische dienstverlening te aanvaarden. De opleiding richt zich dan ook op ervaren professionals met een hbo-bachelordiploma, die hun werk uitvoeren in de context van straf- en civielrechtelijke wetten en regelgeving.

De beoogde masteropleiding is ingebed in het Kenniscentrum Sociale Innovatie (KSI) van de Faculteit Maatschappij & Recht (FMR). De opleiding is nieuw zowel voor HU als binnen het hoger onderwijslandschap in Nederland. HU biedt enkele bacheloropleidingen aan waarin aspecten van forensisch sociaal werk aan bod komen. Op masterniveau bieden

verschillende universiteiten wetenschappelijk georiënteerde forensische opleidingen aan. De Hogeschool van Amsterdam, de Hogeschool Arnhem Nijmegen, de Hogeschool Leiden en de Hanzehogeschool Groningen in samenwerking met de NHL bieden professionele masters aan in Social Work. Deze masters bieden een breed perspectief op het social work. Deze nieuwe master kiest als perspectief een beroepsdomein waarin een interdisciplinaire en intersectorale benadering centraal staan. Naast het social work-perspectief worden ook juridische, veiligheidskundige- en pedagogische perspectieven geboden. .

De opleiding wordt in deeltijdvariant aangeboden, aangezien studenten geacht worden een relevante werkplek te hebben. Het volledige programma kan in twee jaar doorlopen worden en bestaat uit vijf modules met een totale studielast van 60 EC:

Module 1 – Verantwoord beslissen (10 EC)

Module 2 – Regisseren van risico en verandering (10 EC)

Module 3 – Begeleiden van leerprocessen (10 EC)

Module 4 – Regisseren en samenwerken in netwerken (10 EC)

Module 5 – Onderzoeksvaardigheden voor forensisch sociale beroepspraktijken (20 EC)

4 Opleidingsbeoordeling

Aangezien HU beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg, wordt de nieuwe hbo-masteropleiding beoordeeld volgens het Beoordelingskader voor de beperkte Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523). De beoordeling komt tot stand op basis van een discussie met 'peers' over de inhoud en kwaliteit van de opleiding en is gericht op vier vragen: (1) Wat beoogt de opleiding? (2) Hoe wil de opleiding dit realiseren? (3) Hoe wil de opleiding dit toetsen? (4) Zijn er voldoende financiële middelen? Deze vier vragen zijn vertaald in vier standaarden, waarover het visitatiepanel een gemotiveerd oordeel geeft op een tweepuntsschaal: onvoldoende of voldoende. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding, ook op de tweepuntsschaal.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

De totstandkoming van de opleiding is uitgebreid beschreven in het informatiedossier. Het panel heeft zich op basis van die informatie en de gesprekken tijdens het bezoek een duidelijk beeld kunnen vormen van de aanleiding voor deze opleiding en van de manier waarop de nieuwe opleiding is vormgegeven.

De ontwikkeling van de MFSP heeft HU in eerste instantie afgestemd met het forensisch sociaal en pedagogisch werk. Deze beroepsgroep werkt met cliënten die als gevolg van hun strafrechtelijk verleden of vanuit een civielrechtelijke maatregel gedwongen zijn om sociale en pedagogische dienstverlening in te roepen. Tot op heden zijn vooral medewerkers met een bacheloropleiding in deze sector werkzaam. De publicatie 'Marktverkenning Masteropleiding Werken in een gedwongen kader' uit 2011 heeft de behoefte gesignaleerd van het werkveld aan hoger opgeleiden die in staat zijn de complexe problematiek van hun cliënten het hoofd te bieden, de werkzaamheden van collega's binnen de sector op een hoger niveau te brengen en het praktijkgericht onderzoek op dit gebied beter te ontsluiten. Daarnaast hebben de HU-lectoraten Regie van Veiligheid en Werken in Justitieel Kader aangegeven wat heden ten dage speelt op dit domein binnen de landelijke en internationale onderzoeksnetwerken waarvan ze deel uitmaken. De opleiding heeft bovendien gekeken naar wat al wordt aangeboden als bedrijfsopleidingen en in reguliere bachelor- en masterprogramma's, en welke behoefte aan competenties binnen de sector nog niet is afgedekt. Het panel begrijpt uit de gesprekken met zowel management als werkveld dat de MFSP een generiek verdiepende en verrijkende opleiding is en niet bedoeld is als functiegerichte opleiding ter vervanging van bestaande bedrijfsopleidingen.

De opleiding richt zich dan ook op ervaren professionals met een hbo-bachelordiploma, die hun werk uitvoeren in het 'gedwongen kader' van straf- en civielrechtelijke wetten en regelgeving en wensen te beschikken over sterkere sociale, sociaal-juridische, veiligheidskundige en pedagogische competenties. Instanties uit het werkveld die baat hebben bij de nieuwe opleiding zijn onder meer de Dienst Justitiële Inrichtingen, forensisch

psychiatrische klinieken, de drie reclasseringsorganisaties, Bureaus Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, instellingen uit de geestelijke gezondheidszorg en gemeenten.

De vertegenwoordigers uit het werkveld met wie het panel heeft gesproken, hebben de behoefte aan afgestudeerden op masterniveau in de sector beaamd. Zij hebben onder meer gewezen op het belang van de verdere verdieping van het denken over complexe problematiek, een beter besef van en een betere toegang tot het onderzoek dat op dit gebied gedaan wordt, het versterken van een proactieve houding van professionals en het vergroten van de employability van medewerkers. Deze vertegenwoordigers hebben aangegeven dat binnen de sector voldoende financiële middelen voorhanden zijn om de kosten van deze opleiding voor hun medewerkers te dekken. Kandidaat-studenten hebben bovendien gemeld dat het omwille van het huidige ongunstige economische klimaat en de (voorgenomen) saneringen binnen de sector heel belangrijk is voor de huidige werknemers om te investeren in een bijkomende opleiding om op die manier extra beslagen aan het werk te kunnen blijven.

De nieuwe forensisch sociale professional dient te beschikken over competenties op verschillende domeinen, zoals sociaal-juridische dienstverlening, integrale veiligheidkunde, pedagogiek, culturele en maatschappelijke vorming. De nieuwe opleiding past dan ook binnen het beleid van HU en FMR waar de laatste tijd sterk wordt ingezet op intersectorale masters. Bovendien sluit de MFSP ook aan bij drie bachelor-minoren van HU: Werken in justitieel kader, Justitiële dienstverlening en Huiselijk geweld. Het panel heeft tijdens het bezoek vastgesteld dat diverse lectoraten, lectoren en onderzoekers uit het Kenniscentrum Sociale Innovatie een belangrijke rol zullen spelen binnen de nieuwe opleiding en dat toekomstige MFSP-studenten kunnen deelnemen aan lopende onderzoeken.

De eindkwalificaties zijn ontwikkeld in een dialoog tussen vertegenwoordigers van het werkveld, onderzoekers van de betrokken lectoraten en didactische medewerkers van HU. Uit het informatiedossier en de gesprekken blijkt dat de ontwikkelaars zich hebben laten leiden door verschillende erkende kaders op landelijk en Europees niveau om zowel de oriëntatie als het niveau van de eindkwalificaties – competenties in het jargon van de nieuwe opleiding – te bepalen. In eerste instantie heeft dit geleid tot het vaststellen van zes beroepsrollen voor de forensisch sociale professional: (i) beslisser over risico en verandering; (ii) regisseur van risico en verandering; (iii) begeleider van leerprocessen; (iv) regisseur van netwerken; (v) onderzoeker van beroepspraktijken; en (vi) vernieuwer van beroepspraktijken. In aanvulling op de eindkwalificaties die verbonden zijn aan deze zes beroepsrollen zijn twee competenties geformuleerd die in elke beroepsrol aan de orde komen en door de opleiding heen een leerlijn vormen: onderzoekend vermogen en professioneel reflectievermogen.

Op basis van de beroepsrollen zijn dan de volgende eindkwalificatie geformuleerd. Hun formulering is gebaseerd qua niveau en oriëntatie op de Dublindescriptoren en de 'Standaard hbo-masters' van de HBO-raad uit 2012.

1. De MFSP neemt beslissingen over risicobeheersing en verandering
2. De MFSP regisseert het proces van risicobeheersing en verandering
3. De MFSP geeft sturing aan individuele leerprocessen
4. De MFSP regisseert netwerken voor professionele samenwerking
5. De MFSP beschikt over onderzoekend vermogen
6. De MFSP reflecteert systematisch over zijn professioneel handelen

Voor een uitgebreide beschrijving van deze competenties/eindkwalificaties wordt verwezen naar bijlage 4 bij dit rapport. Het programma is zo opgesteld dat de competenties 1-4 gerealiseerd worden in vier aparte modules. Competenties 5-6 zijn als een leerlijn in de vier eerste modules geïntegreerd en worden expliciet gecombineerd in module 5. Het panel heeft vastgesteld in het informatiedossier dat deze eindkwalificaties geconcretiseerd zijn in leerdoelen per module, die op hun beurt gerelateerd zijn aan de Dublin-descriptoren.

Op een vraag van het panel heeft de opleiding aangegeven dat ze gekozen heeft voor de benaming 'forensisch sociaal' omwille van de internationale herkenbaarheid van die term. Zo zijn er gecertificeerde opleidingsroutes 'forensic social work' in de Verenigde Staten en Australië; in België wordt de sociale professional die werkt in een gedwongen kader aangeduid als 'forensisch welzijnswerker'.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de verschillende geledingen van HU, in samenspraak met het werkveld, een nieuwe opleiding hebben ontwikkeld die past binnen het profiel van de hogeschool en tegelijkertijd tegemoet komt aan de behoeften van het werkveld.

Een professionele masteropleiding die zich specifiek richt op de forensisch sociale professional is volgens het panel nieuw binnen het gehele Nederlandse hoger onderwijslandschap. Hoewel er nog geen domeinspecifiek referentiekader beschikbaar is, heeft dit er de ontwikkelaars niet van weerhouden om zelf een degelijk en adequaat kader te ontwikkelen. Zo heeft de opleiding haar oor te luisteren gelegd bij het werkveld en zijn ook de beroepsrollen en eindkwalificaties in overleg met de professionals vastgesteld. Het panel is ervan overtuigd dat de nieuwe opleiding aansluit op de verwachtingen van het werkveld, niet in het minst omdat verschillende werkgevers tijdens het locatiebezoek hebben aangegeven dat zij zo snel mogelijk hun werknemers willen inschrijven voor de MFSP.

Het beroepsprofiel en de eindkwalificaties zijn volgens het panel met zorg vormgegeven zodat de student die het programma succesvol afsluit ook daadwerkelijk is opgeleid op masterniveau. De afgestudeerde MFSP zal zijn huidige beroepsinvulling effectief verdiepen, versterken en innoveren. Het panel is met name erg te spreken over de manier waarop studenten hun onderzoekend vermogen en professioneel reflectievermogen kunnen ontwikkelen binnen het programma. De eindkwalificaties die gerelateerd zijn aan deze twee leerlijnen borgen volgens het panel het masterniveau van de opleiding.

Het panel is ook onder de indruk van de manier waarop de MFSP ingebed is binnen de onderwijs- en onderzoeksstructuren van HU, zodat nu een intersectorale opleiding voorligt waarin vertegenwoordigers van verschillende lectoraten een actieve en coördinerende rol vervullen. Deze structuren zijn op hun beurt ingebed in nationale en internationale onderzoeksgroepen. Lectoren en kerndocenten hebben volgens het panel hun expertise gebruikt om de ontwikkelingen in het buitenland te verdisconteren in de eindkwalificaties. In die zin is het panel van oordeel dat de eindkwalificaties ook voldoen aan de eisen van het internationale beroepenveld.

Het panel stelt met instemming vast dat de in het informatiedossier geciteerde internationale benchmarks voor de opleiding alle op masterniveau zijn. Ook voor de naamgeving van de opleiding wordt verwezen naar de in het buitenland geldende (en herkenbare) terminologie.

Tenslotte wijst het panel op het voornemen van de opleiding om de relevantie van de geldende beroepsrollen en eindkwalificaties op geregelde tijdstippen voor te leggen aan het werkveld en ook de input van studenten te gebruiken als bron van informatie over actuele ontwikkelingen in het forensisch sociale werkveld.

Conclusie

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel de standaard 'beoogde eindkwalificaties' als **voldoende**.

4.2 Onderwijsleeromgeving

4.2.1 Standaard 2

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Het programma is opgebouwd uit vier modules van elk 10 EC en een afstudeermodule van 20 EC. Alle modules besteden aandacht aan praktijktheoretische verdieping en verbreding, alsook aan excellent professioneel handelen bij complexe casuïstiek.

M1 – Verantwoord beslissen (10 EC)

M2 – Regisseren van risico en verandering (10 EC)

M3 – Begeleiden van leerprocessen (10 EC)

M4 – Regisseren en samenwerken in netwerken (10 EC)

M5 – Onderzoeksvaardigheden voor forensisch sociale beroepspraktijken (20 EC)

Daarnaast zijn er twee leerlijnen: de onderzoeksleerlijn loopt door het hele programma heen en besteedt aandacht aan de onderzoekende houding van studenten, het gebruik van onderzoek en onderzoek kunnen doen. Binnen de professionele reflectieleerlijn werken studenten uit verschillende werkvelden in leerteams. Ze lossen samen vraagstukken op en passen inhoudelijke kennis toe op de eigen werkpraktijk, reflecteren op de praktische relevantie daarvan en verbinden wetenschappelijke kennis aan ervaringskennis uit het werkveld.

De MFSP is ontwikkeld als een volledige opleiding van vijf modules. In lijn met geldend HU-beleid kan een professional ook de modules 1, 3 en 4 afzonderlijk volgen. Module 2 kan enkel in combinatie met module 1 gevolgd worden. Ook wie het gehele programma volgt, kan modules in een gewijzigde volgorde afleggen. Module 5 kan uitsluitend op het einde begonnen worden, na afronding van de andere modules. Tijdens de gesprekken heeft de opleiding aangegeven dat ze studenten zal aanraden om de modules in de vastgestelde volgorde te volgen. Studenten die afzonderlijke modules volgen, zullen toegevoegd worden aan de bestaande leerteams. Het panel begrijpt de beleidsmatige en didactische overwegingen die aan deze beslissingen ten grondslag liggen, maar stelt tegelijkertijd met instemming vast dat de opleiding in eerste instantie het 'reguliere' programma met een vaste modulevolgorde en vaste leerteams zal promoten. Het panel heeft ook duidelijk aangegeven tijdens het bezoek dat de toets nieuwe opleiding enkel het gehele programma betreft, niet de aparte modules.

Het panel stelt vast dat ten tijde van het locatiebezoek de vijf modules in ruime mate zijn uitgewerkt: voor iedere module was een apart document beschikbaar met een beschrijving van de competenties en leerdoelen, de gehanteerde werkvormen, de verplichte en aanbevolen literatuur, en de geschatte tijdsbesteding. Het document bevatte uitgebreide informatie over toetsing en beoordeling, inclusief toetsmatrijzen en beoordelingsmodellen. Voor elke module was er tenslotte een programma van de bijeenkomsten met informatie over de respectievelijke lesleerdoelen, de eventuele huistaken en opdrachten voor of na elke bijeenkomst.

Zoals reeds aangegeven onder standaard 1 zijn de eindkwalificaties van de opleiding voor elke module geconcretiseerd in leerdoelen, die op hun beurt verbonden zijn met toetsonderdelen en de Dublindescriptoren. Het panel heeft vastgesteld dat de handleidingen ruimschoots aandacht besteden aan de plaats van de module binnen de gehele opleiding, alsook aan de specifieke competenties die tijdens de module aan bod komen en aan de te realiseren leerdoelen.

De doelgroep van de opleiding bestaat uit professionals uit het forensisch sociale werk die op bachelorniveau aan de slag zijn en binnen hun eigen vakgebied op een hoger niveau willen opereren. Het panel stelt vast dat de opleiding een uitgebreide toelatingsprocedure heeft uitgewerkt die bestaat uit formele en inhoudelijke criteria. Formeel dient de kandidaatstudent te beschikken over: (i) een adequate vooropleiding op hbo of universitair niveau in het (forensisch) sociale domein; (ii) minimaal twee jaar aantoonbare werkervaring in een formeel gedwongen kader of in een kader van informele dwang en drang; en (iii) een werkplek van minstens 0,2 FTE als forensisch sociale professional binnen een gedwongen kader. Uit de gesprekken blijkt dat de werkervaring een absolute minimumeis is en dat zowel opleiding als werkveld meer ervaren professionals op het oog hebben. Die minimumeis, zo leerde het panel, kan wel van belang zijn voor werknemers die eerst een carrière in een belendende sector hebben uitgebouwd vooraleer zich specifiek met forensisch sociaal werk bezig te houden. Volgens een zelfde redenering staat de nieuwe opleiding ook open voor werknemers die slechts een deel van hun tijd specifiek werkzaam zijn binnen het gedwongen kader.

Naast deze formele eisen dienen studenten in staat te zijn Nederlandse en Engelse vakliteratuur te bestuderen en correct Nederlands te schrijven. In een aanmeldingsbrief beschrijven de studenten hun motivatie voor deze opleiding. Ook moet de leidinggevende van de aankomende student de aanmelding schriftelijk bevestigen en verklaren dat de student in zijn of haar studie zal worden gefaciliteerd. De vertegenwoordigers van het werkveld hebben tijdens het locatiebezoek gezegd voor een passende begeleiding van de studenten op de werkplek te zullen zorgen. Kandidaten die aan de formele toelatingseisen voldoen, worden uitgenodigd voor een intakegesprek waarin wordt vastgesteld of de aankomende student een redelijke kans van slagen heeft en daarom kan worden toegelaten. Tijdens verschillende gesprekken kwam duidelijk naar voren dat de opleiding dit intakegesprek zal aangrijpen om kandidaten te screenen en waar nodig negatief zal adviseren over een eventuele inschrijving.

De opleiding wordt in deeltijd aangeboden en heeft een nominale studieduur van twee jaar. De studenten kunnen langer over de opleiding doen, als ze dat willen. Per jaar zijn 30 EC aan studielast geprogrammeerd. De verwachting is dat 20-30 studenten per jaar zullen instromen. Contactonderwijs wordt georganiseerd op één vaste dag per week, waarbij

studenten enerzijds plenair samenkomen voor het specifieke lesprogramma van de lopende module en anderzijds in leerteams aan de slag gaan.

Op het vlak van personeel heeft het panel vastgesteld tijdens de gesprekken en in de CV's dat de beoogde docenten expert zijn op het vakgebied en vertrouwd zijn met het forensisch sociale werkveld. Het merendeel van de docenten is gepromoveerd of bevindt zich in een vergevorderd promotietraject. Docenten beschikken niet alleen over theoretische expertise maar kunnen ook als coach professionals begeleiden of als onderzoeker instrumenten ontwikkelen voor het werkveld en praktijkgericht onderzoek uitvoeren.

Uit de lijst met beoogde (kern)docenten voor de respectievelijke modules blijkt volgens het panel een duidelijke verwevenheid van de opleiding met de bestaande onderwijs- en onderzoeksstructuren van de instelling en de faculteit. Het onderwijs aan de MFSP zal hoofdzakelijk verzorgd worden door lectoren van het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de FMR, door kenniskringleden van de lectoraten Regie van Veiligheid en Werken in Justitieel Kader en door docenten van de opleidingen Integrale Veiligheidskunde, Sociaal Juridische Dienstverlening en van het Instituut voor Social Work. Voor de ontwikkeling van de modules wordt samengewerkt met de faculteit Educatie en het HU-brede lectoraat Methodologie van praktijkgericht onderzoek.

De studenten van de masteropleiding hebben toegang tot alle voorzieningen van HU. Zo is er een mediatheek beschikbaar met (digitale) databronnen die vaak vanop afstand kunnen geraadpleegd worden. Via het netwerk Eduroam kunnen studenten op vrijwel alle hogescholen en universiteiten inloggen. De studenten worden in hun studie op de eerste plaats begeleid door de docenten in een module. Daarnaast sluit de opleiding zich aan bij de gebruikelijke structuur van studiebegeleiding van HU. Bovendien is er voor de MFSP een ervaren studieadviseur aangesteld, die aan het panel heeft verduidelijkt wat haar taak inhoudt gezien de specifieke doelgroep van ervaren professionals die naast hun opleiding ook professionele en sociale verplichtingen hebben.

De opleiding is op verschillende manieren verbonden met de beroepspraktijk. De studenten studeren in deeltijd. Zij zijn in het werkveld werkzaam en brengen de werkpraktijk in de opleiding in. Ook zullen vertegenwoordigers van het beroepenveld die aan de voorbereiding van de opleiding hebben meegewerkt, zitting nemen in een beroepenveldcommissie die de afstemming op het werkveld zal bewaken. Die commissie speelt een rol bij de evaluatie en bijstelling van elke module afzonderlijk en van het geheel, ondersteunt de facilitering van praktijkopdrachten en adviseert bij de beoordeling van praktijktoetsen. Zowel opleiding als werkveld hebben tijdens het bezoek aangegeven dat zij deze samenwerking appreciëren. Wat betreft de beoordeling van opdrachten, heeft het panel duidelijk begrepen dat het de opleiding is die verantwoordelijk blijft voor het eindoordeel.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat het opleidingsmanagement erin geslaagd is een programma te ontwikkelen dat voldoet aan de vereisten van een professionele masteropleiding, aan de behoeften van het werkveld en aan de specifieke prioriteiten van HU. Het resultaat is een samenhangend curriculum waarin individuele modules met elkaar interageren maar tegelijk ook als aparte componenten kunnen gevolgd worden. De inhoud van de modules sluit naar het oordeel van het panel prima aan bij de competenties die verwacht worden van een forensisch sociaal professional op masterniveau. De competenties zijn bovendien adequaat vertaald in leerdoelen per module, en de modules zelf zijn reeds in grote mate uitgewerkt.

De opleiding zorgt volgens het panel voor een voldoende afstemming van het curriculum op de beroepspraktijk en het praktijkgericht onderzoek. Het panel waardeert in dat verband de mogelijkheid die de opleiding studenten biedt om een deel van het curriculum in te vullen met de eigen beroepspraktijk als vertrekpunt. Het panel staat ook positief ten aanzien van de nadrukkelijke inbreng van de lectoraten in deze opleiding waardoor de studenten direct met de resultaten van het praktijkgericht onderzoek op dit vakgebied in aanraking komen. De literatuurlijst is actueel, uitgebreid en ligt op het niveau van een professionele masteropleiding. Voor studenten die minder ervaring hebben met het verwerken van - deels Engelstalige - wetenschappelijke literatuur voorziet de opleiding goede ondersteuning. Hoewel de opleiding deelnemers voorbereidt op de uitbouw van de bestaande carrière binnen het Nederlandse systeem van 'werken in gedwongen kader', stelt het panel met instemming vast dat de betrokken kenniscentra en lectoraten de studenten ook informeren over actuele professionele ontwikkelingen in het buitenland.

Het panel is van oordeel dat de MFSP beschikt over een zorgvuldige toelatingsprocedure. De combinatie van formele en inhoudelijke eisen laat volgens het panel toe dat uiteindelijk die studenten zullen deelnemen die de opleiding en het werkveld op het oog hebben. Het panel geeft de opleiding wel ter overweging mee om de formele minimumeisen verder te concretiseren en die transparant te communiceren naar kandidaat-studenten en werkgevers. Wat betreft het intakegesprek dient de opleiding ook concrete inhoudelijke criteria ontwikkelen die de onderbouwing leveren voor de uiteindelijke beslissing/ het advies over toelating.

Het panel stelt vast dat het deeltijdprogramma voldoet aan de formele vereisten op het vlak van studieduur en omvang van de opleiding. In combinatie met de gestelde toelatingseisen verwacht het panel dat studenten die de opleiding aanvangen deze ook binnen de gestelde tijd kunnen afronden. Het programma lijkt studeerbaar aangezien in elk studiejaar 30 EC te verdienen zijn en de student niet alleen begeleid wordt door docenten en studieadviseur van de opleiding, maar ook binnen de eigen werkomgeving ondersteund en gefaciliteerd wordt.

Het panel beoordeelt de eisen die de opleiding stelt aan de docenten als passend voor een opleiding op dit niveau en waardeert het streven van de opleiding naar een groter aantal gepromoveerde docenten. Het panel heeft tijdens het bezoek een gemotiveerd team van beoogde docenten ontmoet, die over ruime vakinhoudelijke, didactische en organisatorische capaciteiten beschikken. Die docenten zorgen er bovendien voor dat de opleiding stevig ingebed is in de bestaande onderwijs- en onderzoeksstructuren van HU en FMR.

De voorzieningen die HU en FMR ter beschikking stellen van de toekomstige student MFSP zijn volgens het panel aan de maat. Het panel stelt met instemming vast dat studenten, via een convenant tussen hogeschool en universiteit, ook toegang zullen hebben tot de bibliotheek van UU. Bovendien staat het panel positief tegenover de studiebegeleiding, zowel in de persoon van de docenten als door de ervaren studieadviseur die haar taak proactief invult.

Het panel beoordeelt de onderwijsleeromgeving van de MFSP dan ook als adequaat. Uit het informatiedossier en tijdens de gesprekken komt een nieuwe opleiding naar voren die een duidelijke samenhang vertoont tussen curriculum, personeel en voorzieningen en die op een mooie manier invulling geeft aan de driehoek onderwijs, onderzoek en praktijk.

Op een vraag van het panel wanneer de opleiding van start zou gaan, werd aangegeven dat men zo snel mogelijk het programma zou uitrollen, na accreditatie door de NVAO. Als mogelijke startdatum werd februari/maart 2015 vooropgesteld, waarbij op dat ogenblik studenten kunnen instromen in module 1. Hoewel de opleiding aangaf dat er tegen die tijd nog een aantal praktische en inhoudelijke slagen te maken is, heeft het panel vertrouwen in het gestelde tijdspad.

Conclusie

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel de standaard 'onderwijsleeromgeving' als **voldoende**.

4.3 Toetsing

4.3.1 Standaard 3

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Het panel stelt vast dat de toetsing binnen de nieuwe opleiding volledig ingebed is in het beleid van hogeschool en faculteit. Conform HU-beleid is er een apart document opgesteld waarin uitgangspunten en afspraken over de kwaliteit van toetsing en kwaliteitsborging van de MFSP zijn vastgesteld. De basis hiervoor ligt in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) voor de masteropleiding 2014-15 aan HU. De nieuwe opleiding behoort tot de FMR, die in lijn met de HU-kaders een algemeen kwaliteitskader heeft opgesteld voor toetsen. Het toetsbeleid van de MFSP is gebaseerd op dit faculteitsbrede toetsbeleid.

Het toetsbeleid voor de nieuwe opleiding was als bijlage gevoegd bij het informatiedossier. Het panel heeft dit document met interesse bestudeerd en vastgesteld dat de opleiding een duidelijke visie heeft ontwikkeld op toetsing en die visie heeft geconcretiseerd in een toetsprogramma. Toetsing wordt gezien als een middel om voor en van te leren en als onderdeel van de professionaliteit van docenten. Het toetsprogramma krijgt vorm via de combinatie van het competentieprofiel, de Dublin descriptors en de Body of Knowledge van de MFSP. De examencommissie controleert of het toetsprogramma aan de eisen van de OER voldoet.

Tijdens het bezoek heeft het panel gesproken met leden van de examencommissie en de toetsadviseur, die tevens de auteur is van het Toetsbeleid MFSP. Het panel onthoudt uit dit gesprek dat de examencommissie ook leden telt die niet tot de specifieke masteropleiding behoren en dus een externe, nog meer afstandelijke blik kunnen werpen op toetsing, toetsprogramma en -beleid. Bovendien is het panel van mening dat de individuele leden van de examencommissie voldoende toegerust zijn voor hun taak.

De opleidingscoördinator is verantwoordelijk voor de vaststelling en uitvoering van het toetsbeleid. In het specifieke MFSP toetsbeleid zijn werkafspraken gemaakt over toetsing en beoordeling. Studenten zullen op dezelfde manier en aan de hand van dezelfde criteria door verschillende docenten kunnen worden beoordeeld. Daarnaast geeft de studiegids relevante informatie over de regels rondom toetsing en beoordeling, gebaseerd op de OER.

Het toetsbeleid en het toetsprogramma vormen samen het referentiekader voor de toetsing van individuele modules. Bij de vormgeving van de toetsing per module is gestreefd naar enerzijds de meest geschikte toetsvorm voor de competentie die in die module centraal staat en anderzijds naar een zo divers mogelijk toetspakket. Het panel heeft in het informatiedossier kennis genomen van de vormen van summatieve en formatieve toetsing per module. Verschillende gesprekspartners hebben bovendien waar nodig verduidelijkt waarom er gekozen is voor een specifieke toetsvorm en hoe die wordt beoordeeld. Dit geldt met name voor het opbrengstenverslag uit module 3 en de groepsopdracht uit module 4. Het panel heeft tijdens die gesprekken goed onderbouwde argumenten gehoord voor de gekozen aanpak.

In lijn met geldend HU-beleid biedt de nieuwe opleiding ook leerwegaafhankelijke toetsing aan. Dit betekent dat studenten toetsen kunnen afleggen zonder onderwijs te volgen, maar dan dienen zij wel hun leerproces te documenteren. Het panel had enig voorbehoud bij deze toetsvorm, in het bijzonder gezien het specifieke karakter van de MFSP, maar heeft uit verschillende gesprekken begrepen dat leerwegaafhankelijke toetsing eerder uitzondering dan regel zal zijn binnen de opleiding en dat individuele leerwegaafhankelijke toetsen nog verder uitgewerkt worden.

Het panel stelt vast dat de gesprekspartners dezelfde visie hebben op toetsing en borging van de toetskwaliteit. Toetsing moet valide, betrouwbaar, functioneel en uitvoerbaar zijn. Dit geldt zowel voor het geheel van toetsen als voor (het proces van) elke afzonderlijke toets. De betrouwbaarheid van toetsing en beoordeling wordt op verschillende wijzen gewaarborgd: er zijn meerdere toetsen per module; de praktijk is altijd een onderdeel van de toetsing per module; de toetsen zijn ontwikkeld op basis van een visie op praktijkgericht onderzoek; eisen voor systematisch en methodisch werken komen in elke module voor; en de beoordelingscriteria per module zijn op elkaar afgestemd. Het panel onderschrijft tenslotte de intentie van de opleiding om de toetskwaliteit extern te valideren.

Overwegingen

Op basis van het informatiedossier en de gesprekken is het panel van oordeel dat toetsing binnen de MFSP ingebed is in bestaande en adequate structuren op het niveau van zowel hogeschool als faculteit. Het panel is zeer te spreken over (de kwaliteit van het document aangaande) het toetsbeleid van de opleiding, alsook over de manier waarop de examencommissie is samengesteld en zich kwijt van haar opdracht.

Bovendien stelt het panel met instemming vast dat de toetsing van de individuele programmamodules zich reeds in een vergevorderd stadium van ontwikkeling bevindt, hoewel de opleiding nog niet van start is gegaan. Het is duidelijk dat deze opleiding gedragen wordt door verschillende docenten en medewerkers die samen een sterk team vormen en de toetsing van de nieuwe opleiding grondig hebben doordacht.

Dit alles leidt tot een sterk toetsbeleid dat gekenmerkt wordt door een diversiteit aan toetsvormen die niet alleen valide en betrouwbaar zijn, maar ook concreet uitgewerkt en inzichtelijk gemaakt voor studenten.

Het panel geeft de opleiding ter overweging mee om verdere aandacht te besteden aan de wijze waarop leerwegaafhankelijke toetsing zal worden geconcretiseerd en als onderdeel van een gepersonaliseerd traject zal worden uitgewerkt in het vigerende toetsbeleid. Het is volgens het panel van het grootste belang dat dezelfde criteria worden gehanteerd bij het

beoordelen van toetsen, of ze nu leerwegaafhankelijk plaats vinden of in het kader van het lesgebonden onderwijs.

Conclusie

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel de standaard 'toetsing' als **voldoende**.

4.4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.4.1 Standaard 4

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

Het panel heeft kennis genomen van het financieel meerjarenperspectief voor de MFSP. Hieruit blijkt dat de kosten voor de opleiding gefinancierd worden met de cursusgelden van de studenten (1650 Euro per module van 10 EC) en dat de opleiding rendabel is bij een groepsgrootte van 22 studenten. De lectoraten Werken in Justitieel Kader en Regie van Veiligheid investeren in de update en de onderzoeksbegeleiding van het programma aangezien het kernteam van de MFSP bestaat uit docenten die bij deze lectoraten zijn aangesloten.

Tijdens het locatiebezoek heeft het management bevestigd dat de personeelsinzet voor deze opleiding berekend is op 1,1 docentuur onderwijsgebonden inzet per credit per student. Dit is naar verluidt veel ruimer aangezet dan wat de FMR voorziet voor reguliere bacheloropleidingen.

Volgens de Marktverkenning uit 2011 is er een potentiële instroom van meerdere tientallen studenten per jaar. Tijdens het bezoek heeft Reclassering Nederland aan het panel bevestigd dat het bij de eerste inschrijvingsmogelijkheid zeker tien werknemers zal aanmelden en ook in de komende jaren tientallen andere medewerkers de opleiding zullen volgen. Het panel maakt op uit het gesprek met de opleiding dat Reclassering Nederland een belangrijke klant is voor de nieuwe opleiding maar dat de opleiding financieel of anderszins niet afhankelijk is van de inschrijvingsgelden van Reclassering Nederland. Bovendien hebben ook andere werkgevers volgens het informatiedossier aangegeven dat zij meerdere werknemers willen aanmelden. Zonder concrete aantallen te noemen hebben vertegenwoordigers van Jeugdzorg Nederland en de forensische verslavingszorg dit voornemen bevestigd tijdens het gesprek met het panel.

De hogeschool heeft een garantieverklaring afgegeven waarin staat dat studenten die aan de opleiding begonnen zijn, deze kunnen afronden in een doorlooptijd van maximaal zes jaar. Dit is volgens geldend HU-beleid de maximale doorlooptijd. Verschillende gesprekspartners hebben echter aangegeven dat ze verwachten dat medewerkers het programma zullen afwerken binnen de nominale studieduur, eventueel aangevuld met één bijkomend jaar.

Overwegingen

Het panel heeft tijdens het bezoek vanwege het faculteitsmanagement een mondelinge bevestiging gekregen van wat reeds in het informatiedossier werd gesteld: studenten die de

MFSP aanvatten, kunnen het programma ook volledig doorlopen. HU stelt zich namelijk garant voor de uitvoering van het onderwijs in het kader van de aangegane verplichtingen.

Het panel is ervan overtuigd dat het faculteitsmanagement zich volledig achter de nieuwe opleiding stelt, waardoor er ook voldoende financiële middelen voorhanden waren en zijn om de opleiding te ontwikkelen en op te starten. Uit alle gesprekken blijkt bovendien dat de verschillende betrokkenen – management, docenten, werkveld en studenten - uitkijken naar de start van de opleiding, die afhankelijk is van de eventuele accreditatie door de NVAO. Toezeggingen uit het werkveld doen het panel besluiten dat de instroom in het programma zeker tijdens de eerste opleidingsjaren voldoende groot zal zijn.

Conclusie

Op grond van bovenstaande overwegingen beoordeelt het panel de standaard 'afstudeergarantie en financiële voorzieningen' als **voldoende**.

4.5 Algemene conclusie over de kwaliteit van de opleiding

Het panel heeft de vier standaarden als voldoende beoordeeld en is daarom in haar eindoordeel ook positief over de kwaliteit van de nieuwe professionele masteropleiding tot forensisch sociale professional. Dit eindoordeel is het resultaat van verschillende positieve bevindingen en overwegingen.

Verschillende geledingen van HU, in samenspraak met het werkveld, hebben een nieuwe opleiding ontwikkeld die past binnen het profiel van de hogeschool en tegemoet komt aan de behoeften van het werkveld. Het beroepsprofiel en de eindkwalificaties zijn met zorg vormgegeven zodat de student die het programma succesvol afsluit ook daadwerkelijk is opgeleid op masterniveau.

Deze ontwikkelingen hebben geresulteerd in een samenhangend curriculum waarbij individuele modules met elkaar interageren maar tegelijk ook als aparte componenten kunnen gevolgd worden. De inhoud van de modules sluit aan bij de competenties die verwacht worden van een master-opgeleide forensisch sociale professional en die adequaat vertaald zijn in leerdoelen per module.

De nieuwe opleiding is ingebed in de onderwijs- en onderzoeksstructuren van de hogeschool waarbij vertegenwoordigers van verschillende lectoraten een actieve en coördinerende rol vervullen. De opleiding wordt getrokken door een gemotiveerd team van docenten die beschikken over ruime vakinhoudelijke, didactische en organisatorische capaciteiten, en voeling hebben met het werkveld. De studiebegeleiding, zowel door docenten als door een ervaren studieadviseur, is gepast voor de specifieke doelgroep die aan de opleiding deelneemt.

Zowel de inhoud van de verschillende modules als de toetsing bevinden zich in een vergevorderd stadium van ontwikkeling. De toetsing is ingebed in bestaande en adequate structuren op het niveau van zowel hogeschool als faculteit. Het toetsbeleid van de MFSP is aan de maat en bestaat uit diverse toetsvormen die niet alleen valide en betrouwbaar zijn, maar ook concreet uitgewerkt en inzichtelijk gemaakt voor studenten.

Het faculteitsmanagement ondersteunt de nieuwe opleiding, waardoor er voldoende financiële middelen voorhanden zijn om de opleiding te ontwikkelen en op te starten. Toezeggingen uit het werkveld geven vertrouwen dat de instroom tijdens de eerste opleidingsjaren voldoende groot zal zijn. Zowel HU als FMR hebben tenslotte aangegeven dat studenten die met de opleiding starten, het programma ook volledig kunnen doorlopen.

Deze positieve overwegingen en de appreciatie van het panel voor de inspanningen van de verschillende betrokkenen laten onverlet dat twee elementen verdere aanscherping vereisen. Hoewel de opleiding beschikt over een zorgvuldige toelatingsprocedure, kunnen de formele instroomeisen nader geconcretiseerd worden. Ook voor het intakegesprek kunnen verdere inhoudelijke criteria ontwikkeld worden ter onderbouwing van de beslissing/advies over eventuele toelating. Op het vlak van toetsing kan de 'leerwegaafhankelijke toetsing' als onderdeel van een geïndividualiseerd traject verder worden geconcretiseerd.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2 Onderwijsleeromgeving	2. Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3 Toetsing	3. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	V
4 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	4. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	V
Algemene conclusie		V

V = voldoende O = onvoldoende

Bijlage 1: Samenstelling panel

Prof. dr. mr. L.M. Moerings, voorzitter

Martin Moerings is onbezoldigd hoogleraar penologie bij de vakgroep strafrecht en criminologie van de Universiteit Leiden (sinds pensioengerechtigde leeftijd). Daarvoor was hij gewoon hoogleraar penologie (2002-2011) en voorzitter van de bachelor- en masteropleiding in criminologie. Professor Moerings is tevens voorzitter van de sectie gevangeniswezen van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming en hij was rechter-plaatsvervanger bij de rechtbank in Arnhem. Martin Moerings heeft sociologie gestudeerd aan de Universiteit van Tilburg, rechten aan de Universiteit Utrecht en promoveerde op het proefschrift "De gevangenis uit, de maatschappij in."

Prof. dr. J. Hendriks, lid

Jan Hendriks is sociaal pedagoog en ontwikkelingspsycholoog en werkt sinds 1985 in het jeugdforensisch veld, ondermeer sinds 2000 als klinisch psycholoog bij De Waag, het grootste centrum voor ambulante forensische psychiatrie in Nederland. Hij promoveerde in 2006 aan de Vrije Universiteit op het proefschrift 'Jeugdige zedendelinquenten: een studie naar subtypen en recidive'. Momenteel is Jan Hendriks ook bijzonder hoogleraar Forensische Orthopedagogische Diagnostiek en Behandeling aan de Universiteit van Amsterdam en bijzonder hoogleraar Forensische Psychiatrie en Psychologie aan de VU.

Drs. W.W. Baumfalk, lid

Willem Baumfalk is voorzitter van de faculteit Economie en Management bij de Hogeschool van Amsterdam. Tot maart 2014 was hij voorzitter van de Faculteit Maatschappij en Recht. Hij zit in de adviesraad Sociale wetenschappen voor de Universiteit van Amsterdam en was tot voor kort verbonden aan Altra jeugdzorg en onderwijs als voorzitter van de Raad van Toezicht. De rode draad in zijn loopbaan is leren/opleiden en organiseren. Aanvankelijk lag daarbij de nadruk op opleiden en gedurende de jaren is het accent verschoven naar het organiseren van onderwijs en onderzoek als adviseur, projectleider, manager en bestuurder.

Dhr. L.M.W. Hamers, lid

Ley Hamers heeft een loopbaan uitgebouwd bij diverse welzijnsorganisaties. Nadien was hij tussen 1999 en 2014 werkzaam bij Reclassering Nederland, eerst als unitmanager en de laatste tien jaar als beleidsmedewerker van de regiostaf Limburg. Hij besteedde in het bijzonder aandacht aan de aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en aan herstelgerichte bemiddeling. De heer Hamers was betrokken bij uiteenlopende projecten en nam deel aan verschillende netwerken op regionaal en landelijk niveau.

Dhr. J. Selleslaghs MA, student-lid

Joren Selleslaghs is onlangs afgestudeerd als master EU Internationale Betrekkingen en Diplomatie aan het Europacollege in Brugge. Eerder voltooide hij de master in European Studies aan de Université Libre de Bruxelles en de bachelor Politieke Wetenschappen en Internationale Betrekkingen aan de Vrije Universiteit Brussel en Université de Corse. Joren Selleslaghs neemt vaak deel aan NVAO-panels als student-lid.

Het panel werd bijgestaan door drs. Lisette Meijer, beleidsmedewerker NVAO, procescoördinator. De externe secretaris was Mark Delmartino MA, MDM Consultancy Antwerpen.

Alle panelleden en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de nieuwe masteropleiding Forensisch Sociale Professional op woensdag 1 oktober 2014. Dit bezoek vond plaats in de Faculteit Mens & Recht van de Hogeschool Utrecht aan de Daltonlaan in Utrecht.

09.00u Ontvangst en vooroverleg panel

09.30u Gesprek met het instellingsbestuur en onderwijsinstituut

- Loes Berendsen (Faculteitsdirecteur Faculteit Maatschappij en Recht)
- Pieter Cornelissen (Programmanager Onderwijsinnovatie Hogeschool Utrecht),
- Ineke van Halsema (Instituutsdirecteur Instituut voor Recht a.i.)

10.00u Gesprek met het opleidingsmanagement

- Jacqueline Bosker (Opleidingscoördinator Master Forensisch Sociale Professional),
- Peter Kosterman (Opleidingsmanager Sociaal Juridische Dienstverlening)
- Anneke Menger (Lector Werken in justitieel kader),
- Maaïke de Boois (Kwaliteitszorg master FSP en SJD deeltijd)

11.15u Gesprek met het werkveld en potentiële studenten

- Irma Nibbelink (Reclassering- en TBS-taakspecialist Reclassering Nederland)
- Roxy Kermani (Medewerker Bureau Jeugdzorg Utrecht, SAVE team)
- Marleen Nieuwland (Projectleider Opleidingshuis Reclassering, Reclassering Nederland, Stichting Verslavingsreclassering GGz en Leger des Heils)
- Josien Leurdijk (Manager forensische verslavingszorg bij Victas organisatie voor verslavingszorg Utrecht en Amersfoort)
- Said Messabel (Unitleider Bureau Jeugdzorg Utrecht, locatie Amersfoort, mede namens Jeugdzorg Nederland)

12.15u Lunch en intern overleg panel

13.00u Gesprek met de examencommissie

- Marianne van der Zande (Voorzitter examencommissie)
- Fedde Kloppenburg (Lid examencommissie)
- Andrea Donker (Lid examencommissie)
- Nienke Zijlstra (Adviseur toetsing)

13.30u Gesprek met het docententeam

- Jacqueline Bosker (Professionele leerlijn en Module 1)
- Anneke Menger (Module 2)
- Lous Krechtig (Leerteams, studiebegeleider en Module 3)
- Jan Eric Leenes (Module 4)
- Andrea Donker (Module 5)
- Stijn Bollinger (Onderzoeksleerlijn)

14.45u Intern paneloverleg

16.00u Beknopte terugkoppeling door de panelvoorzitter

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier Beperkte toets nieuwe opleiding master Forensisch Sociale Professional, Hogeschool Utrecht, juli 2014, 33 pp + bijlagen:

- Toelichting op doorontwikkeling en kwaliteitstoetsing voorafgaand aan de aanvraag
- Domeinspecifiek referentiekader
- Beroepsrollen en competenties
- Programma-overzicht
- Modulebeschrijvingen
- Leerlijn Onderzoekend vermogen en leerlijn Professioneel reflectievermogen
- Toelatingsprocedure
- Toetsbeleid MFSP inclusief BoK en toetsprogramma
- Onderwijs- en examenregeling (OER)
- Personeel
- Marktverkenning Masteropleiding Werken in een gedwongen kader (2011)
- Steunbetuiging werkveld, Hogescholen en Universiteiten
- Buitenlandse relaties
- Organogram HU en FMR
- Financieel meerjarenperspectief
- MFSP Didactiek inclusief leerteams en studiebegeleiding
- Standaard masteropleidingen hogescholen, HBO-raad 2012
- Eindrapportage Advies voor het onderzoeksonderwijs binnen de FMR
- Spoorboekje Leven lang leren

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

Document 'Toetsing binnen FMR door Toetscentrum FMR', augustus 2013

Handboeken en kernpublicaties verplichte literatuur per module:

- Andrews, D.A. & Bonta, J. (2010). The psychology of criminal conduct
- Kahneman, D. (2011). Ons feilbare denken. Thinking, fast and slow
- Hanrath, J. (2013) De groepsleider als evenwichtskunstenaar
- Farrington, D. (2006) Childhood risk factors and risk-focused prevention
- Menger, A. & Donker, A.G. (2013). Sources of effectiveness
- Ross, E. C., Polaschek, D. L. L., & Ward, T. (2008). The therapeutic alliance: A theoretical revision for offender rehabilitation
- Donkersgoed, L. van (2009) Morele dilemma's in de sociaal juridische dienstverlening, een professional is geen jukebox!
- Sperna Weiland, Aleid, Bas Vogelvang, Nanne Vosters (2013). Sustaining Probations Officers' Resilience in Europe (SPORE).
- Widdershoven, Guy (2010). Reflectie als interventie
- Aritzeta, A., Swailes, S., & Senior, B. (2007). Belbin's Team Role Model: Development, Validity and Applications for Team Building
- Cramton, C. D., Orvis, K. L., & Wilson, J. M. (2007). Situation invisibility and attribution in distributed collaborations
- Berg, E. van den (2012). Samenwerken binnen de aanpak Top600
- Boonstra, J. (2011). Grensoverschrijdend samenwerken. Stoeien met paradoxen
- Borgatti, S. P., & Molina, J. L. (2003). Ethical and strategic issues in organizational social network analysis

- Bremekamp, R., Kaats, E., en Irma, W. O., & en Wilfrid, E. K. (2010). Succesvol samenwerken; een kompas en aanbevelingen voor betekenisvolle interactie
- Foss, N. J., & Lindenberg, S. (2012). Teams, team motivation, and the theory of the firm
- Gerritsen, A. L., Kranendonk, R. P., Pleijte, M., Kersten, P. H., & van den Bosch, F. J. P. (2009). Maatlat Government-Governance. Wettelijke Onderzoekstaken Natuur & Milieu
- Goede, J. de, Kroesbergen, H. T., & Goor, L. A. M. van de (2013). Ketencoördinatie door de jeugdgezondheidszorg: sleutel voor effectievere samenwerking?.
- Hofstede, G. (2011). Dimensionalizing cultures: The Hofstede model in context
- Klijn, E. H., & Koppenjan, J. (2012). Governance network theory: past, present and future
- Korsten, A. F. A. (2010). Samenwerken in ketens en ketenmanagement. Organisatiekanteling en samenwerking ten behoeve van betere overheidsdienstverlening
- Kumar, K., & Van Dissel, H. G. (1996). Sustainable collaboration: managing conflict and cooperation in interorganizational systems
- Nooteboom, B. (2006). 14 Forms, sources and processes of trust
- Provan, K. G., & Milward, H. B. (2001). Do networks really work? A framework for evaluating public sector organizational networks
- Provan, K. G., & Kenis, P. (2008). Modes of network governance: Structure, management, and effectiveness
- Raab, J., & Kenis, P. (2009). Heading Toward a Society of Networks Empirical Developments and Theoretical Challenges
- Sauerwein, L. B., & Linnemann, J. J. (2002). Handleiding voor verwerkers van persoonsgegevens
- Verhees, G. (2013). Publiek-private samenwerking: adaptieve planning in theorie en praktijk
- Aken, J. van & Andriessen, D. (Red.) (2011). Handboek ontwerpgericht wetenschappelijk onderzoek. Wetenschap met effect
- Baarda en De Goede (2006) Basisboek Methoden en technieken
- Jong, H. de, P. Top en M. van der Land (2013) Prikken in praktijken
- Oost, H. en A. Markenhof (2005) Een onderzoek voorbereiden
- Thijmstra, H. Boer (2011) Wetenschapsfilosofie in de context van sociale wetenschappen

Bijlage 4: Eindkwalificaties

1. De master forensisch sociale professional kan beslissingen nemen over een (lopend) interventieplan gericht op het beheersen van risico's en begeleiden van verandering, in complexe casuïstiek met tegenstrijdige belangen en uiteenlopende waarden en doelen van professional, cliënt(systeem), netwerk, maatschappelijke veiligheid en sanctioneren.

2. De master forensisch sociale professional kan het proces van beheersing van risico's voor de omgeving en verandering van gedrag en/of omstandigheden van de cliënt (cq het – systeem) of gedetineerde methodisch regisseren en kan zich hiervoor transparant verantwoorden, refererend aan waarden, aan doelen rond veiligheid en perspectief, aan relevante verklarende - en handelingskennis en aan het feitelijke handelen.

3. De master forensisch sociale professional kan sturing geven aan individuele en collectieve leerprocessen in de organisatie door het leren op de werkvloer te stimuleren en te faciliteren en door daarover te adviseren.

4. De forensisch sociale professional regisseert netwerken voor professionele samenwerking bij complexe casuïstiek, ook over de grenzen van de eigen instelling en van het forensische werkveld heen, en kan daarbij de eigen forensische opdracht en doelen effectief verbinden aan de doelen van de cliënt / cliëntsysteem / gedetineerde en aan de opdracht en doelen van andere betrokkenen.

5. Onderzoekend vermogen

- Een onderzoekende houding hebben: kritisch zijn, willen begrijpen, willen bereiken, willen delen, willen vernieuwen, willen weten.
- Onderzoek gebruiken: onderzoeksresultaten van anderen op waarde schatten en toepassen in de eigen praktijk.
- Onderzoek doen: een onderzoeksplan opstellen, ontwerpgericht onderzoek uitvoeren en de resultaten daarvan verwerken tot een praktijkgericht advies.

6. De master forensisch sociale professional is in staat systematisch te reflecteren over zijn professioneel handelen op verschillende niveaus: ethisch/moreel, effectief, correct en persoonlijk. Hij kan zijn methodische, praktische en theoretische kennis inzetten ter verbetering van het eigen professioneel handelen, van de organisatie, en van het werkveld binnen de maatschappelijke context.

- Professionele houding: de student kan het eigen professioneel handelen en de professionele rol kritisch beschouwen in de context van de organisatie en werkveld.
- Professionele ontwikkeling: de student kan professionele ontwikkelvragen formuleren binnen de bestaande juridische, maatschappelijke en organisatorische kaders van het forensisch sociaal werk. De student is in staat systematisch te werken aan beantwoording van deze ontwikkelvragen.
- Visie op beroep: de student ontwikkelt een visie op zijn beroep door kennis te hebben van de maatschappelijke positie van zijn werk, de beperkingen en mogelijkheden van zijn werkgebied en organisatie. Hierbij heeft de student oog voor dilemma's van het beroep van forensisch sociaal werk, en voor ontwikkelingen van het beroep, of ontwikkelingen die betrekking hebben op het beroep en de werkpraktijk.

Bijlage 5: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
EC	European Credits (studiepunten)
ECTS	European Credit Transfer System
FMR	Faculteit Maatschappij & Recht
hbo	hoger beroepsonderwijs
HU	Hogeschool Utrecht
KSI	Kenniscentrum Sociale Innovatie
ma	master
MFSP	Master Forensisch Sociale Professional
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en examenregeling
UU	Universiteit Utrecht
wo	wetenschappelijk onderwijs

Het paneladvies is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op beperkte toetsing van de nieuwe opleiding hbo-master Forensisch Sociale Professional van de Hogeschool Utrecht.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer 003173